

למען שמו פאהבה

להערות. הארות ולתרומות ובכל עניני הגליון ניתן לפנות לטל' 054-8473292

מאמר השבוע

הרה"ח ר' אשר קובלסקי שליט"א
מה עדיף מהון עתק?

אל מורי ורבי, כ"ק האדמו"ר מנדבורנה זי"ע, נכנס יהודי עשיר, גביר אמיד שהגיע מארצות הברית, ובקשתו בפיו. 'אני זקוק לטובה גדולה מאוד מהרבי', אמר האיש, ופירט את בקשתו. זו היתה אכן טובה ייחודית שדרשה מהרבי מאמץ לא מבוטל, והרבי החל להרהר אם וכיצד להיענות.

לפתע, ניעור הרבי משרעפיו ושאל: 'מה תתן לי בתמורה?' הגביר היה מופתע, הן הרבי הוא לא אחד המבקש תמורה, הן את כל נפשו הוא מוסר לסייע לכל יהודי... בתוך רגע התאושש, שלף את פנקס השיקים מארנק העור היוקרתי ואת העט המוזהב מכיס חולצתו הממותגת, ואמר לרבי בפשטות: 'מה שהרבי יאמר, כמה שצריך אני רושם בשיק'...

הרבי הצטחק. 'האמנם? אתה מוכן לתת לי כל מה שאבקש?' 'בוודאי', השיב הגביר, וכבר פתח את העט והחל לרשום...

'לא לא לזה התכוונתי', חייך הרבי, 'תן לי הבטחה שמהיום ואילך, אתה לומד שעה דף היומי, כל יום, אבל כל יום! זה מה שאני מבקש!'

הגביר היה מופתע, אך הלא הבטיח כי יעשה את כל מה שהרבי יבקש, ומה יעשה כי הרבי לא ביקש כל הון שבעולם, אלא התמסרות לשיעור הדף היומי? הוא מיהר לקבל את עצמו את בקשתו של הרבי, והרבי עשה כאשר התבקש...

את הסיפור סיפר לי מורי ורבי זי"ע בעצמו, והוסיף משפט נוקב חדרי לב: 'האמן לי, יכולתי לבקש ממנו כל הון שבעולם... אך כשיהודי ניצב לפניי ומוכן לעשות כל אשר אבקש - אנצל זאת למטרות החשובות באמת. הן הכסף הוא חשוב - אבל אמצעי בעלמא ולא מטרה, ולהוסיף שיעור תורה - זה היעד, זו המטרה!'

כי כשברור שהמטרה שלנו בחיים היא להגדיל תורה ולהאדירה, גם גביר נוצץ, איל הון, שיק פתוח ועט מוזהב, לא מבבלבליים את המחשבה, לא מאבדים את המיקוד במטרה. הבה נתמקד גם אנו במטרה להוסיף ולחזק את עמוד התורה, הבה נזכור כי השיעור היומי שלנו, סדר הלימוד, החזקת התורה - אלו עיקרי העיקרים וראשונים ברמת הדחיפות עבורנו, ונפעל על פי הערך שבראש סולם הערכים שלנו!

הרה"ג רבי

בן ציון מוצפי שליט"א

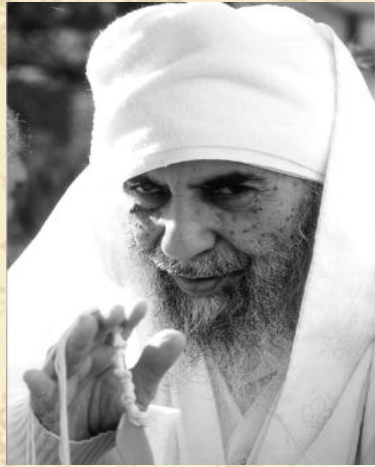
האם מותר לת"ח למסור שיעור פעם בשבוע לנשים בבית של אחד החברים וכל השיעור לעצום עיניו?

תשובה
לא הבנתי כלל מדוע צריך שיעור מיוחד לנשים?????
מה היו הדורות שלפנינו?
לא היו נשים בעזרת הנשים?
ומה קורה בימינו בבתי הכנסת אין נשים שומעות דרשות?
ומה תסלח לי הליצנות הזאת לדבר בעיניים עצומות?
ואיך יכנס ויצא ולא יראה נשים ובעיקר נשואות?
וכי אין נשים מלומדות וידועות ספר לדבר בפני נשים?
מדוע לפרוץ גדר?

הפסוק אומר קהלת פרק י, ח. חפר גומץ בן פול ופרץ גדר ישכנו נפש.
אנחנו מוכרחים לחקות את העולם השפל החילוני? דווקא בימינו שכל העולם מתדרדר לשאול תחתית בכל מיני הופעות של תועבה, חייבים להתחזק כחומה בצורה!!!
דווקא בימינו כשהנגיף הממית מתפרץ בכל העולם ובשמיים מאותתים לנו בכל כלי האזעקה, אתה רוצה ללכת לנשים? ואמור לי בבקשה, את כל הגברים תיקנת? ונשארו דווקא הנשים? בדקת אם הגברים מתפללים? ואיך מתפללים? הם קובעים עתים לתורה? הם לא הולכים לחאפלות ועישון נרגילה, לעיסת גת? תסתכל איך מתפללים על אוכל ואפילו מקולקל באירועים שונים!!! איך נהנים ממכשירים טמאים, מהודעות נבזיות, שקריות, רכילות ולשון הרע!!! מה העיקר שהם לובשים שחור - לבן, מגדלים זקן ופיאות, ציציות בחוץ?

מאמר השבוע

אם ראשונים כמלאכים - הרב המקבל שמעון יהושע חירארי זצ"ל

הרב המקובל שמעון יהושע חירארי זצ"ל - נולד בג'רברא שבטוניס בשנת ה'תרפ"ו (1926). בהיותו בגיל שש-עשרה שנים בלבד מונה לרב בעיר תמזרט ע"י הרב חיים חורי זצ"ל. כשעלה לארץ התיישב בתל אביב, והקים עולה של תורה בעיר זו ועמד בראש מוסדות 'פיתוחי חותם' הכוללים למעלה מ-700 תלמידים, מגני ילדים ועד כוללי אברכים. **זקן המקובלים מצדיקי הדור הנסתרים וגדול חכמי תוניס. גאון בנגלה ובנסתר.**

במשך שנים נהג לתת שיעורים על הזוהר על בסיס יומיומי, ואף הוביל מעמדי סיום ספר הזוהר בהשתתפות קהל רב. בעל יראת שמים מופלאה. ענוותן ונעים הליכות. הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה, מבוקר עד ליל.

הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל כינה אותו **"צדיק יסוד עולם"**. ואילו הגאון הרב בן-ציון מוצפי התבטא עליו: **"איש צדיק, צנוע ועניו, ירא אלקים ואוהב ישראל"**. כשנפטרה אשתו, הגיעו בניו של מרן הגאון ר' עובדיה יוסף צוק"ל לנחמו, והעידו, כי אביהם כמעט ולא עיין בספרים חדשים של ליקוטים שיצאו בדור הזה **אבל בספרי הרב חירארי- נהג לעיין באופן קבוע, וגם היה מצטט מהם ומדבר בשבחם.**

הקדיש את כל שעות היממה ללימוד התורה, מבוקר עד ליל. רבים פנו אליו ונושעו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-י"ט באדר ה'תשע"ה (2015) לאחר תקופה ארוכה בה חלה. חי כ-89 שנים. ציונו בבית העלמין הישן בבאר שבע. נטמן ליד רבותיו, ר' חיים חורי ור' יוסף סוסו הכהן.

יפר בחור שהיה מקורב מאוד לרב, שבעבר ביקש לשאול את הצדיק שאלה מסויימת. אולם בכל פעם התבייש הלה לשאול את הרב. לילה אחד בחלומו, רואה הוא את הרב **שעונה לו תשובה על שאלתו.** כאשר התעורר הלה, אמר לעצמו: "אם כן, אות הוא מהשמים כי עליי לגשת ולשאול את הרב ולא להתבייש בשאלה זו!". כשניגש לרב לשאול את השאלה, פנה הצדיק אליו בחיך ואמר: **"עניתי לך על זה אתמול בלילה. נכון?!"**

פעם אחת יצא רבינו מבית-הכנסת לאחר התפילה וראה שכלב גדול רודף אחרי יהודי. הכלב רץ מאוד מהר וכמעט הדביק את אותו אדם, שרץ בכל כוחו כדי לברוח ממנו. מיד הרים הרב את ידו ואמר: "בטל". מיד באותו רגע ניכר כאילו מישהו בעט בחוזקה בכלב, ומחמת אותה מכה ברח כל עוד נפשו בו וחדל לרדוף אחרי אותו יהודי.

מנהגו של רבינו היה לקבץ את תלמידיו וכל ראש-חודש לנסוע לקברות הצדיקים ושם לעתיר בתפילה.

המסלול היה קבוע ועבר דרך ציונים של מספר תנאים. פעם אחת התעכבו בתפילה על ציונו של אחד התנאים וכבר היה מאוחר, ולכן נאלצו 'לדלג' על ציונו של התנא הקדוש רבי יוסי דמן יוקרת זצ"ל (שלפי המעשה עליו מסופר בגמרא, יודע שהצדיק היה קפדן).

למחרת בתפילת השחרית פנה הרב לתלמידיו ואמר: "התנא ר' יוסי דמן יוקרת בא לאחד ממנו אתמול בלילה (רבינו מגודל ענוותנותו לא רצה לומר, שבו היה המעשה אלא אמר 'לאחד מאתנו') והוא כועס עלינו שלא הגענו אליו להתפלל על ציונו. לפיכך עכשיו כולנו נבטל את סדר הלימוד וניסע לציון שלו..."

בראש השנה האחרון 'נלקחה' קופה מלאה המכילה תרומות מהישיבה של רבינו. כשבאו וסיפרו לצדיק, מה שאירע, הוא לקח עימו מספר תלמידים ואמר: "בואו וניסע". הם נכנסו לרכב והרב כיוון אותם לתחנת אוטובוס. הם עצרו את רכבם, ירדו ממנו והחלו ללמוד תורה באותה תחנת אוטובוס... החלו לעבור האוטובוסים בתחנה. האוטובוס הראשון עבר, והרב ממשיך בלימוד. השני עבר, ושוב הרב ממשיך בלימודו. כשהגיע האוטובוס השלישי, עלה הצדיק לאוטובוס, ניגש לאחד האנשים ואמר לו: "תן לי את הכסף שלקחת, אתה יודע שאסור לגזול כספי ציבור!". מיד הבחור הוציא ונתן לו את הקופה בחזרה.

לפני מספר שנים, הגיע לרבינו קבלן אחד שהתעניין מאוד בבית-הכנסת של הרב. הוא הציע הצעות 'מפתות' תמורת המקום אולם הרב סירב בכל תוקף. כשראה שהצדיק אינו מסכים לו, הלה העז ומשך בבית-הכנסת! לרב בזקנו. מיד קפצו על אותו קבלן תלמידיו והוציאוהו משם בבושת פנים. החל הרב לבכות וביקש מהסובבים אותו, שיבואו לידו וכך אמר: "הבא נתפלל על אותו יהודי, שלא יקרה לו כלום, על כך שהוא ביזה את בית הקב"ה". (מה שהיה חשוב לצדיק הוא ביזוי המקום ולא מה שנעשה לו!). אולם הקב"ה תבע את דינו של הצדיק, ועוד באותו היום נפל על ראשו של הקבלן בלוק והוא נפטר ל"ע.

"היה זה בערב פסח", מספר הגאון רבי חיים זאיד שליט"א. "עמדתי בתור של צרכנייה גדולה. האדם שעמד לפני עדכן אותי: 'אני בתור לפניך ואחריד'... כוונתו היתה שאזהיר את אלו שבאים אחרי שכבר יש מישהו לפניהם, אך ממש לא הבנתי את המשפט מפוצל-ואחריד' הזה – 'אני בתור לפניך ואחריד'..."

"ביקשתי להבין, והלה הסביר לי שכדי ליהנות מהמבצע של 'שתים ב...'" שהציעו בערב-פסח, עליו לעמוד בתור פעמיים.

"אמרתי לו שהפתרון שלו לא עומד בקנה היושר ההלכתי (בהתאם לנתוני אותו מבצע), ועדיף לו לוותר על הרעיון. ואז הוא החל לשחרר משפטים ארוכים בסגנון של 'שמעתי ויראיתי וידעתי' – ללא כל קשר להלכה הצרופה. הבנתי שמדובר באחד מאותם אנשים שאין מה לדבר איתם, אז שקעתי חזרה בעגלת קניותי.

"סיימתי את הקניה, התארגנתי כמה דקות ויצאתי לדרכי.

"ברחוב 'השלושה' פינת 'השומר', הבחנתי בו באותו אדם כולו נתון בהלם... בידו היתה שקית עם שני בקבוקים שנרכשו במבצע המדהים, ועל הרצפה היו מרוחות שאריות דביקות של שני הבקבוקים הנוספים שהצליח מיועדנו להשיג..."

"העיניים שלנו נפגשו, והוא חיך אלי נבוך. התנוחה בה עמד לימדה אותי, שמלבד הבקבוקים שנשברו על הרצפה נשבר בו משהו פנימה... הפעם כבר היה עם מי לדבר, והוא אפילו ביקש לשמוע פרשנות.

"מה לעשות, סיכמתי אתו יחד את ההתרחשות. עם בורא עולם אי אפשר לעשות... אי אפשר לעשות קומבינות. למה? כי הוא יכול ליטול מהבן אדם בחלקיק שנייה לא רק שני בקבוקי מבצע, אלא את כל ישותו גופו ונשמתו..."

"אלו היו מילים חודרות בטן, שהשפיעו עלי לא פחות מאשר עליו".

מרן הרב עובדיה יוסף יצחקי

סיפר הרב חיים זאיד שליט"א, אחד מתלמידי למד שיעורי נהיגה. והנה לפני כמה שבועות הוא ביקש ממורה הנהיגה לערוך 'שיעור כפול'. היום מחיר של שיעור נהיגה הוא בערך 130 עד 150 ש"ח, כך שהשיעור הכפול הגיע למחיר של כ-300 ש"ח. הם החלו בשיעור הראשון, ולא עוברות כמה דקות מתחילת השיעור והנה הם מוצאים את עצמם בפקק גדול – מה מתברר? ... היה זה אותו יום של הפגנות כבדות בכבישים כמחאה על הסערה שהיתה עם הבחור האתיופי, כך שהם נעמדו באותו מקום במשך 3 שעות!

מי הפסיד מכך? מורה הנהיגה או התלמיד? זו שאלה הלכתית, אך אותו מורה נהיגה לא חשב פעמיים וללא רחמים קבע: "זו בעיה שלך. זה היה הזמן שלך והוא התבזבז על ההפגנה, תן לי בבקשה 300 ש"ח".

התלמיד שלי, עדין וצדיק כולו, החל להתחנן: "אבל אני לא אשם, ההפגנה לא היתה באחריותי, ואתה יודע שבקושי יש לי כסף ואני חוסך בשביל זה". אך המורה בשלו: "תן את הכסף, או שלא ממשיכים יחד".

התלמיד שלי התקשר אליי להתייעץ. שמעתי את כל הסיפור ואמרתי לו: תראה, אינני יודע עם מי הצדק, אבל דבר אחד אני בטוח יודע, והוא – כי הכי טוב לוותר ולהעביר הלאה. יודע אני כמאה עדים כי הקב"ה אוהב את הוותרנים יותר מכולם, ואם תוותר פה – תרוויח בגדול במקום אחר.

הוא חזר למורה נהיגה ושילם מכל הלב. יומיים לאחר מכן הוא עשה עוד שיעור נהיגה. מורה הנהיגה היה עסוק בפלאפון ולא הסתכל על הכביש. בינתיים, התלמיד שלי לא שם לב ונכנס לתוך רחוב 'אין כניסה'. מיד עצר אותם שוטר: "עבירת תנועה – דו"ח 150 ש"ח". ע"פ חוקי התנועה, במצב שכזה מי שאחראי על התלמיד הוא אך ורק המורה, הנועד לבדוק שהתלמיד לא עושה טעות, ולכן הוא זה שצריך לשלם את הדו"ח. אלא, שהמורה לא חשב פעמיים ואמר לתלמיד: "תשלם בבקשה את הדו"ח". התלמיד שלי היה בהלם, שהרי זו אשמת המורה, אך הוא לא ויתר שוב. עצוב וזועם התקשר אליי ושאל אותי האם לא לשלם לו ולעבור למורה אחר.

הקשב לי, אמרתי לו, אל תעזוב אותו, זה ניסיון מהשמים, כי לעבור עכשיו מורה ולהתרגל אליו זה עוד סיפור ארוך. אם תשמע לי – בסוף תרוויח, תוותר על ה-150 ש"ח הללו ותראה שלא תפסיד.

אני יודע שכעת הרבה חושבים: 'איזה פראייר... אני הייתי תובע אותו, מוציא עליו שם רע', אבל אין ספק כי הדבר שבורא עולם רוצה יותר מהכל זה הוויתור והשלום. הוא שילם לו והמשיך הלאה.

והנה, ביום ראשון האחרון היה לו 'טסט'. הוא נסע בצורה רגילה, ופעם אחת הוא הבחין כי רכב אחד רוצה לצאת מהחניה ולהשתלב בכביש. ע"פ החוק, לנהג הנמצא כבר בכביש בנסיעה יש זכות קדימה, אבל הוא מטוב ליבו ורגישותו פנה לטסטר ושאל אותו: "האם אתה מרשה לי לוותר לו ולתת לו להיכנס?".

ה'טסטר' שלא היה איש רגוע ועדין במיוחד אמר לו: "אני לא מבין אנשים כמוך, אם תוותר לכל העולם – מתי תגיע לבית שלך? בכביש צריך להילחם". אך התלמיד שלי הסביר לו כי הוא לא יכול בלי לוותר, ותוך כדי סיפר לו כיצד ויתר על השיעור הכפול למורה נהיגה למרות שלא היה צריך לשלם, ואף ויתר למורה נהיגה על הדו"ח שקיבלו, ושילם זאת בעצמו, כי דרכו לוותר לכולם ולהישאר בשלום.

ה'טסטר' שומע ושותק. והנה, רגע לפני סיום הטסט, פונה הטסטר לתלמיד ואומר לו: "תשמע בחור יקר, היה לך הרבה טעויות בטסט הזה: לא הפעלת איתות כמה פעמים, לא הסתכלת היטב לצדדים, והערתי לך הרבה פעמים – כך שאיך שנהגת אין סיכוי שעברת. אבל אני חייב לומר לך שנדיר למצוא אנשים כמוך שמוותרים בשביל השני ועושים הכל בשביל השלום. לכן דע לך, כי לא היית צריך לעבור, לא בטסט הזה ואולי גם לא בטסטים הבאים, אך הוויתורים שלך מקסימים אותי ואני אוהב ויתורים ולכן אני מעביר אותך – שיהיה לך בהצלחה!".

התפעלתי מכך מאוד, לדעתי התלמיד שלי היה צריך לעבור אולי טסט שמיני, ובזכות הוויתור על הדו"ח ועל השיעור הכפול – הוא הוציא סכום קטן והרוויח סכום גדול, כי ה' אוהב ויתורים ואין אדם שמפסיד מהעברת המידות.

א. החנוניים ובעלי מכולת וצרכניות המספקים מצרכי מזון כשרים לפסח, צריכים להקפיד שכל המצרכים המיועדים לפסח, יהיו שמורים במקומות מיוחדים (בחנות), לבל יפול עליהם אבק קמח, או פירורי חמץ. ומכל שכן שעליהם להזהר לבל ישתמשו באותה כף שרגילים להשתמש בה בכל ימות השנה לקמח וכדומה. אלא ישתמשו בכף נקיה המיוחדת לפסח, וכן צריכים להזהר לנקות היטב את המאזנים, וכלי המדידה (בלח). [חזון עובדיה פסח עמוד פא].

ב. וכן הקונים מצרכי מזון לפסח יזהרו מאד להניחם במקומות מיוחדים ושמורים, ובפרט כשיש בבית ילדים קטנים, והדבר מצוי שהולכים עם פרוסות לחם בידם, ומפזרים דרך אכילתם, ויש לחוש פן יפלו מפירורי החמץ אל מצרכי המזון של פסח. וכן בשעה שעקרת הבית עסוקה בניקוי וברירת האורז לצורך הפסח (לבל ימצא בו חטה), והילדים באים על ידה, ופתם בידם, יוכלו לגרום בלא יודעים לנפילת פירורי חמץ לתוך האורז הכשר לפסח, וידוע שחמץ בפסח אוסר במשהו, שאפילו באלף אינו בטל. [חזון עובדיה פסח עמ' נב, ובמהדור'ב עמ' פא].

ג. אין לקנות מצרכי מזון לפסח מאדם שמוכר בחנותו דברים האסורים, כגון קופסאות שימורים של בשר או נקניק טרפה, או גבינות של גויים וכיוצא, כי אין לו נאמנות על כשרות המצרכים לפסח. אבל מותר לקנות ממנו קופסאות שימורים או שקיות סגורות עם חותמת של הכשר מוכר. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד נב, ובמהדורת תשס"ג עמוד פא].

ד. פירות יבשים כגון צמוקים שזיפים גרוגרות משמשים וכיו"ב, אחינו האשכנזים נוהגים בהם איסור, אלא אם כן לצורך חולה שאין בו סכנה, שאז מתירים. אבל מנהג הספרדים ועדות המזרח להקל בהם ולאוכלם בתוך הפסח, אך יש להזהר מאד מתערובת קמח בתאנים מיובשים. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמ' סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ה. יש להזהר שלא לקנות בפסח בוטנים וגרעינים קלויים הנמכרים בשוק, אם אין עליהם השגחה מרבנות מוסמכת ומוכרת, מפני שמערבים קמח במלח שעליהם. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ו. המלח הדק כשר לפסח, גם אם אין עליו הכשר מיוחד לפסח. אך אם המלח בא בשק, יש להקפיד שהשק יהיה נקי מכל חשש קמח וכיוצא בזה. [חזון עובדיה על פסח עמוד סו. ובמהדורת תשס"ג עמוד קיז].

ז. הסוכר מותר באכילה בימי הפסח, ומי שנהג שנים רבות שלא לאכול סוכר בפסח, אם עשה כן מפני שהיה סבור שהוא אסור מן הדין, רשאי לבטל מנהגו בלי שום התרה, ואם נהג כן משום חומרא לגדר וסייג, ורוצה עתה לחזור בו ממנהגו, יעשה התרה על מנהגו, ויתחרט על שלא אמר בלי נדר בשעת קבלת מנהגו, ולאחר ההתרה יהיה מותר לו באכילה בפסח. ויכול לעשות ההתרה לפני הפסח גם כן. ואם רצונו דוקא להמשיך במנהגו להחמיר, יש על כל פנים עצה להקל על ידי שירתח סוכר במים קודם פסח, ויסטן אותו היטב, ואז הוא כשר לכל הדיעות. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד סד, ובמהדורת תשס"ג עמוד קטו].

ח. התה והקפה מותר לשתותם בפסח, אף אם אין עליהם הכשר מיוחד לפסח. ואם בעל החנות טוחן את גרגירי הקפה אצלו בחנות, יש להזהר שיהיה ירא שמים שנהג להכשיר הריחים ולנקותם היטב מתערובת חמץ. [חזון עובדיה על הלכות פסח עמוד סו].

שְׁתַּפוּת בְּכַרְטִיס הַגְּרָלָה

מנהל מוסד מסים לקרוב רחוקים, היה חפץ להרבות בתרומות למען המוסד המקדש שם שמים, ולשם כך ערך הגרלה גדולה, שהפרס הראשון בה היה - רכב חדש מדגם יקרתי!

כללי הגרלה היו: תמורת תרומה של 50 ש"ח, מקבל התורם כרטיס הגרלה אחד, והקונה שני כרטיסים ב-100 ש"ח - מקבל כרטיס שלישי בחנם.

וכן, חיים ונעקב החליטו לרפוש בשתפוּת כרטיס הגרלה, באופן שכל אחד מהם ישלם 25 ש"ח. כשעמדו לרפוש את הכרטיס, פגשו לפתע את ידידם הטוב, משה, שאף הוא עמד לרפוש לעצמו כרטיס הגרלה.

פנו השניים אל משה: "מה דעתך להשתתף עמנו, כך שנקנה שלשתנו שני כרטיסים, ונקבל כרטיס שלישי חנם?". משה נענה להצעה בחיוב, והשלשה התנו ביניהם: הכרטיס הראשון יהיה שוה לחיים ונעקב בלבד, והשני למשה בלבד, ובכרטיס השלישי יהיו שלשתם שתפים. (אכן, שקדם לכן ברוי אצל מארגן ההגרלה אם יוכלו להשתתף באופן הנ"ל ולזכות בכרטיס נוסף, והלה אשר את הדבר).

משעהגועו תוצאות ההגרלה, התברר שהכרטיס הזוכה בהגרלה במכוננית, היה לא אחר מאשר ה...כרטיס השלישי של שלשת השתפים!

השלשה החליטו למכר את המכוננית, ולהתחלק בדמיה. אלא שכאן התעורר ביניהם ופוח מענגו באשר לאופן החלוקה:

משה תובע חצי מהמכוננית בטענה כלפי חבריו: "ברכישת שני הכרטיסים, שעל דם זכינו בשלישי, אני הרי השקעתי חצי מהעלויות - לפיכך אף בזכיה אקבל חצי, ואתם שניכם תקבלו את החצי השני".

מנגד טוענים השניים: "הואיל וללא ההשקעה של כל אחד מהשלשה, לא היינו מקבלים את הכרטיס השלישי - אם כן יש לחלק את הזכיה בין שלשתנו בשוה, ויטל כל אחד שלישי". עם מי הדין?

תשובה

נפקס בשלחן ערוך (ח"מ סי' קע"ו ס"ה): "שתפים שהטילו מעות לכיס [לשם שתפות], זה מאה זו וזה מאתים, והתעסקו בפמון סתם [מבלי להתנות על אפן חלוקת רוחי השתפות] - חולקים השקר ביניהם בשוה, ולא לפי המעות [שהשקיע כל אחד]". הרי לנו, שפאשר השקיעו שתפים סכום כסף, על מנת להפיק רווחים בסחורה כלשהי, אף על פי שהאחד השקיע מאתים, וזו, בעוד חברו לא נתן אלא מאה, הרי הם חולקים בשוה בשוה.

ושתי סבות לדבר: (א) היות ואין האחד יכול לקנות את הסחורה ללא זולתו, יכול המשקיע את מאת הזוזים לטעון כלפי שתפו: אלו לא חלקי, לא היתה הסחורה ברשותך, ולא היית יכול להרויח על גדה, אשר על כן זכיתנו שוות. והוסיף השיטה מקבצת (כתובות צ"ג): ש'מזלא דבי תרי עדיף' - מזלם של שנים השתפים ביניהם, עדיף על מזלו של אחד, ואם כן מזלם של שניהם יחד גרם לרוח, על כן יחלקו בשוה. (ב) אלו היה השתף בעל החלק הגדול חפץ מלכתחלה שהשתפות ביניהם תהיה באופן יחסי להשקעה, היה עליו לצון זאת בתחלת השתפות, ומשלא התנה, אנו אומדים דעתו שהסכים ש'טול שתפו חצי מהרוח.

לאור זאת, נוכל להסיק בשאלתנו, שהיות והשלשה היו שתפים בכרטיס השלישי שעמד להפקת רווחים, נתן לתלות שמוזל שלשתם גרם לזכיה, ולכן יחלקו ביניהם את הזכיה שוה בשוה. **לסכום:** כל אחד מהשלשה יקבל שלישי מדמי הרב.

הרב יצחק זילברשטיין שליט"א

הרב יצחק זילברשטיין, רבה של רמת אלחנן, מספר את הסיפור הבא:

"ניגש אלי יהודי וסיפר שהוא מתקשה מאוד למכור את דירתו. 'למרות שהדירה ממוקמת באזור טוב, וערכה בעיני המתווכים מגיע להון רב, איני מצליח למכור אותה', אמר בכאב. 'כבר תקופה ארוכה שהיא מפורסמת בעשרות אלפי שקלים פחות ממחירה האמיתי, אך למרות זאת אף עסקה אינה מגיעה לידי גמר'.

"מה קורה כאן?", הוא שאל בפליאה ובכאב, "האם רובצת על הדירה קללה כלשהי?"

השיב הרב זילברשטיין בסיפור משלו: "בוא ואספר לך סיפור שהייתי עד לו. הזדמנתי ביום חול לבית כנסת מסוים בתפילת שחרית, וראיתי שהגבאי מנסה למכור את עליית השלישי, ואינו מצליח. הוא מציע את העלייה לכל מאן דבעי ב-5 שקלים, ואין קונה.

"קמתי ומחיתי בפני המתפללים", הוסיף הרב לספר, "היעלה על הדעת לבזות את התורה בצורה חמורה שכזו? הלא אם היו מציעים לנו למכירה חולצות ב-5 שקלים, לא היו עוברות שתי דקות וכל החולצות היו נמכרות, ואילו כאן מזדמנת לנו מציאה נפלאה לקנות עלייה, הכוללת 'ברכו' ושתי ברכות התורה, בסכום כסף כה פעוט, ואף אחד אינו קופץ לקנות!". קרא בכאב וזעק את כבוד התורה.

הוסיף הרב זילברשטיין ואמר: "פניתי אל האיש שלא הצליח למכור את הדירה ואמרתי לו: 'נסה נא לחשוב: אולי גם אצלך היה כדבר הזה שביקשו למכור לך מצוות ואתה ביזית אותן ולא קנית? אם תמצא שאכן כך הדבר - הנה לך הסיבה מדוע אינך מצליח למכור את הדירה'".

מתוך הספר "עלינו לשבח", מאת הרב יצחק זילברשטיין בעריכת הרב משה מיכאל צורן.